

**„Narva jõe kanjoni kalakoelmute osaline
taastamine“ eelprojekti keskkonnamõju
hindamine**

Keskkonnamõju hindamise programm

Hendrikson & Ko

Raekoja plats 8, Tartu
Pärnu mnt 27, Tallinn

Töö nr 1322/09

Keskkonnaekspert
Heikki Kalle (litsents KMH0039)

Tartu, 2010

„Narva jõe kanjoni kalakoelmute osaline taastamine“ eelprojekti keskkonnamõju hindamine
Keskkonnamõju hindamise programm

Üldinfo

Keskkonnaamet arendab 2008 aasta augustist Ida-Virumaal Norra finantsmehhanismist rahastatavat projekti EE0044 „Jõeliste elupaikade kaitse korraldamine Ida-Virumaa Natura 2000 aladel“. Projekti käigus koostatakse eelprojekt „Narva jõe kanjoni osaline taastamine“, mida käsitletakse eelprojektina Ehitusseaduse § 18 lg 3 mõttes. Eelprojektis hõlmatud maa-ala on Narva jõe säng 2,3 km pikkusel lõigul Narva veehoidla paisust kuni turbiinikanalini.

Antud keskkonnamõju hindamine algatati Keskkonnaameti Viru regiooni juhataja kt 10. novembri 2009. a. korraldusega nr V-1-15/278. Keskkonnamõju hindamine algatati, kuna eelprojektiga hõlmatav ala asub Natura2000 võrgustiku alal ning sellega kavandatakse tegevust, millega võib kaasneda Narva kanjoni oluline muutmine ja jõe ning Ivangorodi hüdroelektrijaama veehoidla ja turbiinikanali veerežiimi oluline muutmine. Algamisotsuse kohaselt on, lähtudes kavandatava tegevuse iseloomust, tegemist olulise keskkonnamõjuga vee- ja kaldaökosüsteemidele ning Natura2000 võrgustiku alale, kuna toimub jõepõhja osaline muutmine, voolusängi tõkestamine või suunamine ning veetaseme muutmine. Kuna keskkonnamõju hindamise läbiviimine on nähtud ette projekti lähteülesandes, on otsustatud algatada keskkonnamõju hindamine lähtudes Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 26 lõikest 1 ning keskkonnamõju hindamine viiakse läbi „Narva jõe kanjoni kalakoelmute osaline taastamine“ eelprojekti koostamise käigus. KMH algatamisotsus on toodud lisas 1.

Kuna Narva jõgi on piiriveekogu ning kavandatav tegevus võib omada piiriülest keskkonnamõju, teavitati 03. 12. 2009. a. Keskkonnaministeeriumi poolt keskkonnamõju algatamisest Venemaa Loodusressursside Ministeeriumi (kiri toodud lisas 1). Venemaa Loodusressursside Ministeerium ei ole KMH algatamise teatele teavituskirjas märgitud tähtjaks (25. 01. 2010. a.) vastanud ja teatanud oma soovist osaleda KMH protsessis. Seega, arvestades Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 30 lõiget 4¹ ei kohaldata kõnealuse KMH puhul piiriülese KMH põhimõtteid (KeHJS § 30 lõikeid 5-8), Keskkonnaministeeriumi vastav seisukohta on toodud programmi lisas 1. KMH programmi ja aruande avalikustamine toimub vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §16, 17 ning 21 sätestatud korras ning materjale ei pea saatma Venemaa Föderatsioonile tutvumiseks ning arvamuse avaldamiseks.

Käesoleva KMH raames on arendajaks Keskkonnaamet, aadress Narva mnt 7a, Tallinn, kontaktisik Leelo Kukk (tel 6272192, leelo.kukk@keskkonnaamet.ee) ja Aija Kosk (tel 5103353, aija.kosk@emu.ee).

KMH otsustaja on Keskkonnaameti Viru regioon, aadress Pargi 15, Jõhvi, kontaktisikud on Tiiu Sizova (tel 3324420, 3572615, tiu.sizova@keskkonnaamet.ee) ja Irina Sõtšova (tel 3572614, irina.sotsova@keskkonnaamet.ee).

Vastavalt KMH algatamisotsusele on KMH järelevalve teostaja Keskkonnaministeerium (Narva mnt 7a, Tallinn), kuna Narva jõe puhul on tegemist piiriveekoguga, mistõttu kavandatava projektiga eeldatavalt kaasnev oluline mõju võib olla riigipiiri ülene.

Eelprojekti koostajad on AS Kobras ja AS Teede Tehnokeskus.

Keskkonnamõju hindamise ekspert on OÜ Hendrikson & Ko, aadress Raekoja plats 8, 51004 Tartu, tel 7409 800, faks 7409 801, e-mail: hendrikson@hendrikson.ee, ekspert Heikki Kalle (litsents KMH0039), kontaktisik Märt Öövel, tel 7409809, e-post: maert@hendrikson.ee.

Kavandatava tegevuse eesmärk ja kirjeldus (sh. alternatiivid)

Narva jõgi on Neeva jõe järel suuruselt teine Soome lahte voolav jõgi, jõgi on Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni piiriveekoguks, mille valgast u 30% paikneb Eesti territooriumil. Narva jõgi oli kuni 1957. aastani, mil valmis Narva HEJ, Eesti suurim ja olulisim lõhe kudejõgi. Peale seda jäid aga Narva koskede all paiknenud lõhekoelmud kuivale ning lõhe looduslik kudumine katkes. Käesoleval ajal hoitakse Narva jõe lõhekarja kunstlikult, noorkalu asustatakse nii Vene kui Eesti poolt. Rahvusvaheline Läänemere Kalanduskomisjon koostas 1997. aastal lõhe tegevuskava aastateks 1997-2010, eesmärgiga taastada ja säilitada Läänemere looduslikke lõhevarusid. Tegevuskava ühe eesmärgina teiste kõrval nähti ette taastada aastaks 2010 Läänemere suubuvates lõhejõgedes lõhe taastootmisvõime vähemalt 50%-ni iga jõe looduslikust potentsiaalst. Kuna nimetatud tegevuskava ajalisel piiril on täitunud, koostatakse Euroopa Komisjoni eestvedamisel järgmisele ajaperioodile uut Läänemere lõhevarude majandamiskava. Lõhe ja teiste kalamajanduslikult ja looduskaitseolulistele kalaliikide kaitse ja majandamise põhimõtted on pandud paika ka Helsinki Konventsiooni alusel vastu võetud Baltic Sea Action Plan'is. Läänemere lõhe populatsiooni kaitsemeetmed on toodud konkreetsemalt HELCOM'i soovitusel 19/2, milles on samuti võetud eesmärgiks aastaks 2010 taastada vähemalt 50% ulatuses lõhe looduslik taastootmine kõikides lõhejõgedes. Lisaks lõhele olid koskede alused kärestikud oluliseks kudealaks ka teistele, nii majanduslikku kui looduskaitseolulist tähtsust omavatele kalaliikidele. Narva kosked olid omal ajal ka oluliseks maastikuliseks komponendiks.

Kavandatava tegevuse eesmärgiks tõsta Narva jõe kalanduslikku ja looduskaitseolulist väärtust, suunates selleks Narva veehoidlast võetavat vett jõe looduslikku kuiva sängi, mille tulemusel taastuksid vähemalt osaliselt kärestikulised koelmualad ning ka kosked kui väärtuslikud maastikuelemendid.

Lahenduste leidmine vee juhtimiseks Narva jõe kuiva sängi toimub protseduuriliselt kahe erineva protsessina. Veehoidlast veevõtu tehniliste lahenduste välja töötamiseks on vee erikasutusloa taotluse esitanud MTÜ Eesti Loodushoiu Keskus, käimas on veehaarde rajamise eelprojektide koostamine ning selle tegevuse keskkonnamõju hindamine. Käesolev

eelprojekt ning selle keskkonnamõju hindamine keskendub vee voolamisele ja sellega kaasnevatele mõjudele kuivas jõesängis allpool Narva veehoidla paisu.

Eelprojekti koostajad on AS Kobras ja AS Teede Tehnokeskus. Käesoleva eelprojekti koostamise raames viiakse vastavalt lähteülesandele läbi järgmised tegevused:

- viiakse läbi kuiva jõesängi ja kaldaala topogeodeetiline uuring ja hüdrograafiline mõõdistamine;
- hinnatakse kuivas jõesängis asuvate rajatiste (sillad) remondi vajadus enne vee voolu taastamist. Vastavalt kavandatavatele rekonstrueerimislahendustele teostatakse ehitusgeoloogilised uuringud;
- teostatakse kuiva jõesängi veevoolu hüdrauliline modelleerimine ja koelmute osaliseks taastamiseks sobilike alade määratlemine;
- Koostatakse veevoolu taastamiseks vajalike tööde (s.h. uute ehitiste rajamine, olemasolevate rekonstrueerimine ja lammutamine) eelprojekt, töömahtude loetelu ja ehitusmaksumuse hinnang. Koostatakse kõigi veevoolu taastamiseks vajalike (s.h. veehaarde rajamise) edasiste uurimis-projekteerimistööde ülesanne.

Eelprojekti lähteülesande kohaselt tuli kanjoni mõõdistamine viia läbi nii Eesti kui Venemaa territooriumil, kuid kõikide vajalike kooskõlastuste mitte saamise tõttu jäi Venemaa ning osaliselt ka Eesti territoorium mõõdistamata. Uurimistööde käigus määrati piiritletud maa-alal asuvad sidekommunikatsioonid, võimalike reostusallikate asukohad ja varisemisohtlikud müürid. Võimaliku vee reostumise tuvastamiseks mõõdeti erinevates lõikudes vee elektrijuhtivust ja temperatuuri.

Hüdroloogilise modelleerimise käigus modelleeriti veevoolu kanjonis kahes olukorras – vooluhulgal 50 m³/s (vooluhulk, mis on aluseks MTÜ Eesti Loodushoiu Keskus esitatud vee erikasutusloa taotluses ning selle alusel koostatavas eelprojekti) ning vooluhulgal 194 m³/s (arvutuslik sanitaarvooluhulk – jäävabaperioodi 95% ületustõenäosusega kuukeskmise miinimumvooluhulk). Veevoolu modelleerimisel on lähtutud olukorrast, et vesi suunatakse Kreenholmi saare juures läänepoolsesse jõeharusse, idapoolne jõeharu jääb kuivaks.

Poole sajandi jooksul on kuivas jõesängis kohati alanud kamardumine – suures osas paljandub küll veel paas, kuid paljudes kohtades on sellele kujunenud algeline muldkate ning sellel on hakanud kasvama rohttaimestik ja kohati võsa. Nähakse ette jõepõhja puhastamine enne veevoolu taastamist.

Veevoolu juhtimisel Narva veehoidlast Narva jõe kuiva sängi on vaatluse all järgnevad alternatiivid:

- Eelprojekti käsitlev veevool läänepoolses jõeharus vooluhulgal 50 m³/s;
- Eelprojekti käsitlev veevool läänepoolses jõeharus vooluhulgal 194 m³/s;
- Vee juhtimine idapoolsesse jõeharusse vooluhulgal 50 või 194 m³/s;
- Olemasoleva olukorra jätkumine (püsivat veevoolu kuiva sängi ei suunata, vett lastakse veehoidla paisust läbi erakorralistel juhtudel (liigkõrge veetase veehoidlas, jääpaisude ja ujuvsaarte likvideerimiseks).

Kavandatava tegevusega kaasnev keskkonnamõju ning selle hindamine

Keskkonnamõju hindamise läbiviimisel arvestatakse, et Narva jõgi on piiriveekoguks, millel on väga suur looduskaitsealine ning majanduslik väärtus. Narva veehoidla omab olulist majanduslikku tähtsust, veehoidlast väljuvat vett kasutatakse elektrienergia tootmiseks Narva hüdroelektrijaamas, veehoidla olemasoleva veetaseme säilitamine on vajalik tagamaks Eesti ja Balti soojuselektrijaamade jahutusveega varustus. Veehoidla veetaseme langus võib olulisel määral halvendada veehoidla ökoloogilist seisundit. Narva jõe alamjooks on mitmete Looduskaitseaduse kohaselt kaitsealuste kalaliikide (tõugjas, harjus, võldas, vingerjas, hink) ning erinevate rahvusvaheliste kokkulepete alusel tähelepanuväärsete kalaliikide (sh. lõhe, jõesilm jne) elu- ja kudemisalaks, mistõttu jõe alamjooks on võetud Narva jõe hoiualana looduskaitse alla. Narva jõe kuiv säng ning kosed on maastikukaitsealana kaitse all.

Antud projekti puhul on kavandatavast tegevusest tuleneva keskkonnamõju allikaks taastuv veevool kuivas jõesängis. Antud projekti ja KMH raames ei käsitleta veehoidlast vee võtmisega seotud temaatikat, kuna see leiab käsitlust eraldi mõju hindamises. Veevoolu taastamisel on otseseks mõjupiirkonnaks Narva jõe kuiv säng ja selle kaldaalad. Kaudsete mõjude mõjupiirkond on oluliselt laiem ning selle ulatus on erinevate mõjuallikate puhul erinev. Näiteks juhul kui veevoolu taastamisel kalakoelmud taastuvad, ulatuks positiivne mõju kogu Narva jõe kui ka Läänemere kalastikule. Kavandatava tegevuse mõjupiirkonna ulatust täpsustatakse keskkonnamõju hindamise käigus.

Käesolevas keskkonnamõju hindamises käsitletakse järgnevaid keskkonnamõjusid:

- Kavandatava tegevuse vastavus rahvusvahelistele ja siseriiklikele arengudokumentidele, kokkulepetele ja seadusandlikele aktidele;
- Mõju Narva jõe alamjooksu seisundile, sh. veerežiimile (sh. üleujutuste tekke võimalus alamjooksul, ka projekti mõju AÜ ProjektPlus piirkonnas toimuvale kaldaerosioonile, sanitaarveelaskude ja ujuvsaarte veehoidlast allalaskmise võimalik mõju taastatavatele koelmutele), veekvaliteedile (sh. võimalik mõju supluskohtade veekvaliteedile) ja hüdro-morfoloogilistele elementidele. Narva jõe ja veehoidla veekvaliteedi vastavus potentsiaalse taastuva elustiku nõudmistele;
- Mõju Narva jõe alamjooksu elustikule (sh. kaitsealustele kalaliikidele), kudealade taastumise võimalikkus, võimalikud meetmed osalise veevoolu paremaks ärakasutamiseks koelmutel;
- Klassikalise looduskaitsega seotud küsimused - nn. Natura hindamine seoses Narva alamjooksu hoiualaga ning Narva jõe kanjoni maastikukaitsealaga seotud küsimused, läänepoolne juga kui ürglooduse objekt;
- Mõju kuivas jõesängis väljakujunenud kooslustele, kaldaalade kooslustele;
- Mõju maastikulistele komponentidele;
- Sotsiaal-majanduslikud aspektid, sh:
 - mõju infrastruktuuridele (sh. kaldakindlustused, sillad, muud kommunikatsioonid);
 - mõjud kalda-alade maakasutusele, kalda-alade arendamise ja kasutamisega seotud aspektid, turismipotentsiaal;
 - mõju kalandusele ja kalapüügile;
- Mõju ajaloolis-kultuurilisele keskkonnale, kaitstavatele kultuuriväärtustele ja miljööväärtusele (Kreenholmi jõekalda tugimüür on arhitektuurimälestis, kuiv jõesäng kuulub Kreenholmi vabrikutega seotud kultuurimälestiste kaitsevööndisse, arheoloogiamälestised jõekaldal Joaorus).

Keskkonnamõju hindamise raames mahukaid väliuuringuid läbi viia ei kavandata, mõju hindamisel toetutakse eelkõige varasematel aegadel kogutud infole ja uuringute tulemustele, eelprojektide koostamisel kogutavatele andmetele ning varasematele kogemustele sarnase iseloomuga objektidelt.

Keskkonnamõju hindamisel kasutatakse rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtteid ja meetodikaid (vt. T. Pöder 2005: „Keskkonnamõju ja keskkonnariski hindamine“; 126 lk; elektrooniline versioon <http://www.envir.ee/91552>). Programmi koostamise etapis võib ette näha, et põhiliste meetodikatena kasutatakse primaarandmete vahetut analüüsi, sekundaarandmete analüüsi ja kombineerimist teiste meetoditega, kaardikihtide võrdlemise meetodit, eksperthinnanguid, vajadusel ekspertide ümarlaua meetodit. Kavandatava tegevuse ja selle alternatiivide keskkonnamõju koondhinnang leitakse tabelmeetodil. Kavandatavat tegevust ning selle alternatiive hinnatakse vastavalt püstitatud kriteeriumitele, igale kriteeriumile määratakse kriteeriumi olulisust iseloomustav kaal. Kriteeriumite lõikes antud hinded ning kriteeriumite kaal korrutatakse, alternatiivide kriteeriumite hinnete ja kaalude korrutised summeeritakse, mille alusel moodustub alternatiivide keskkonnamõju koondhinnang. Hindamiskriteeriumite valiku ja alternatiivide võrdlemise täpne meetodika sõltub töö käigus leitavate olulist mõju omavate kriteeriumite ja alternatiivsete võimaluste hulgast, vastav ülevaade esitatakse keskkonnamõju hindamise aruandes.

Keskkonnamõju hindamise läbiviimine toimub traditsioonilise KMH protsessina, mille etappidena saab eraldada:

- Protsessi algatamine, ülesande koostamine ja kooskõlastamine.
- Kavandatud tegevuse eesmärgi ja vajaduse määratlemine.
- Alternatiivide püstitamine.
- Asjassepuutuva materjali kogumine.
- Olemasoleva olukorra kirjeldamine ja hindamine.
- Oluliste keskkonnamõjude analüüs ja leevendavate meetmete väljatöötamine.
- Alternatiivide hindamine ja võrdlemine.
- Avalikustamine.

Keskkonnamõju hindamise aruanne koostatakse ning avalikustatakse vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse nõuetele.

Keskkonnamõju hindamise töögrupp

Keskkonnamõju hindamise läbiviimiseks moodustatakse OÜ Hendrikson&Ko spetsialistidest töögrupp koosseisus: Heikki Kalle (litsentseeritud ekspert, keskkonnamõju hindamise litsents KMH0039), Märt Öövel (projekti juht – mõju hüdroloogilisele, hüdrokeemilisele ja hüdro-morfoloogilisele seisundile, maastikulised mõjud), Laura Uibopuu (sotsiaal-majanduslik ja ajaloolis-kultuuriline keskkond). Keskkonnamõju hindamises osaleb erialaekspertina Arvo Tuvikene (Eesti Maaülikool, Limnoloogiakeskus, mõju vee-elustikule), vajadusel kaasatakse töögruppi ka teisi erialaspetsialiste.

Keskkonnamõju hindamise avalikustamine ja läbiviimise kava

Keskkonnahindamise avalikustamine toimub vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse nõuetele. Kuna Venemaa Föderatsioon ei avaldanud soovi KMH-s osalemiseks, rakendatakse siseriiklikku KMH avalikustamise korda.

Lisa 1.

Koopiad KMH algatamisega ja Venemaa Föderatsiooni teavitamisega seotud dokumentidest

KESKKONNAAMET
Viru regioon

KORRALDUS

Rakvere

/C november 2009 nr V-1-15/278

"Narva jõe kanjoni kalakoelmute osaline taastamine" eelprojekti keskkonnamõju hindamise algatamine

1. Faktilised asjaolud "Narva jõe kanjoni kalakoelmute osaline taastamine" eelprojekti menetlemisel

Keskkonnaamet arendab alates 2008 augustist Ida-Virumaal Norra finantsmehhanismist rahastatavat projekti EE0044 „Jõeliste elupaikade kaitse korraldamine Ida-Virumaa Natura 2000 aladel“ (edaspidi nimetatud projekt), mis keskendub piirkonna vooluveekogude kaitseks moodustatud ja Natura 2000 võrgustikku kuuluvate Narva jõe alamjooksu, Narva jõe ülemjooksu, Tagajõe, Pühajõe, Padajõe ja Avijõe hoiualade kaitse korraldamisele. Nimetatud hoiualade kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide kaitse ning II lisas nimetatud liikide kaitse korraldamine. Projekti lähteülesanne näeb ette kavandatava tegevusega kaasneva keskkonnamõju hindamist.

Projekti käigus koostatakse eelprojekt "Narva jõe kanjoni kalakoelmute osalise taastamine", mida käsitletakse eelprojektina ehitusseaduse § 18 lg 3 mõttes (edaspidi eelprojekt). Eelprojekti hõlmatud maa-ala on Narva jõe säng 2,3 km pikkusel lõigul Narva veehoidla paisust kuni turbiinikanalini. Eelprojekti koostavad koostöös AS Teede Tehnokeskus ja AS Kobras. Eelprojekti koostamise raames on läbi viidud topogeodeetilised mõõdistused ja ehitusgeoloogilised uuringud kanjoni läänepoolses osas 2,3 km pikkusel lõigul Narva veehoidla paisust kuni turbiinikanalini. Mõõdistatud ja hinnatud on kuivas jõesängis asuvate rajatiste seisukord ja remondi vajadus. Esitatud on eelprojekti vahearuanne U 163/P0110, mis sisaldab asukoha skeemi, topogeodeetilise ja ehitusgeoloogiliste uuringute tulemusi.

Eelprojekti koostamisel on järgmiste tegevusena planeeritud määrata võimalik jõe voolusäng erinevate vooluhulkade korral ja taastatavate koelmute asukohad.

2. Kaalutlused keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise kohta

Projekti lähteülesanne nägi ette kavandatava projekti keskkonnamõju hindamist.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) §-st 3 hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. Keskkonnamõju hinnatakse ka siis, kui kavandatakse tegevust, mis võib üksi või koostöös teiste tegevustega eeldatavalt oluliselt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala.

KeHJS § 26 lg 1 näeb eelnimetatust erisusena ette, et lisaks KeHJS §-s 3 sätestatud võib arendaja soovi korral kavandatava tegevuse keskkonnamõju hinnata ehitusprojekti koostamise käigus KeHJS-s sätestatud korras, arvestades samast §-st tulenevaid erisusi.

Eelprojektiga hõlmatud maa-ala asub Natura 2000 võrgustiku alal. Eelprojektiga kavandatakse tegevust, millega võib kaasneda Narva kanjoni oluline muutmine ja jõe ning Ivangorodi hüdroelektrijaama veehoidla ja turbiinikanali veerežiimi oluline muutmine. Lähtuvalt kavandatava tegevuse iseloomust on tegemist olulise keskkonnamõjuga vee- ja kaldaökosüsteemile ning Natura 2000 võrgustiku alale, kuna toimub jõepõhja osaline muutmine, voolusäingi tõkestamine või suunamine ning veetaseme muutmine. Eeltoodut arvestades on põhjendatud algatada keskkonnamõju hindamine juba eelprojekti koostamise käigus, eesmärgiga saada informatsiooni eelprojektiga tulevikus planeeritavate tegevuste võimaliku keskkonnamõju kohta (et keskkonnamõju hindamise tulemustega arvestada operatiivselt edaspidistes etappides).

Keskkonnamõju hindamise käigus selgitatakse välja ka täiendavate keskkonnauuringute vajadus.

3. Otsus

Lähtudes eeltoodust ja tuginedes KeHJS § 26 lg 1, Keskkonnaameti peadirektori 03.07.2009 käskkirjale nr 1-4/148 „Regioonide põhimääruste kinnitamine“ p 6 Keskkonnaamet otsustab algatada keskkonnamõju hindamine Norra finantsmehhanismist rahastatava projekti EE0044 „Jõeliste elupaikade kaitse korraldamine Ida-Virumaa Natura 2000 aladel“ raames koostatava "Narva jõe kanjoni kalakoelmute osaline taastamine" eelprojekti koostamise käigus.

Vastavalt KeHJS § 10 lg 1 Narva jõe kanjoni kalakoelmute osalise taastamise eelprojekti keskkonnamõju hindamise **järelevalvaja on Keskkonnaministeerium** (Narva mnt 7a Tallinn), kuna Narva jõe puhul on tegemist piiriveekoguga, mistõttu kavandatava projektiga eeldatavalt kaasnev oluline keskkonnamõju võib olla riigipiiri ülene.

Projekti **arendaja on Keskkonnaamet**, aadress Narva mnt 7a Tallinn, kontaktisik Leelo Kukk, tel 6272192, leelo.kukk@keskkonnaamet.ee ja Aija Kosk, aija.kosk@emu.ee, tel 5103353.

Keskkonnamõju hindamise protsessi **otsustaja on Keskkonnaameti Viru regioon**, aadress Pargi 15, 41537 Jõhvi, kontaktisikud on Tiiu Sizova, tel 33 24420,35 72615 tiiu.sizova@keskkonnaamet.ee ja Irina Sõtšova, irina.sotsova@keskkonnaamet.ee, tel 357 2614.

Jaak Jürgenson
Juhataja kt

Koopia: Keskkonnaamet, aadress Narva mnt 7a Tallinn
Keskkonnaministeerium, Narva mnt 7a 15172, Tallinn.

Aija Kosk
5103353

17.11.2009 **Keskkonnamõju hindamise teated**

Keskkonnaamet Viru regioon teatab keskkonnamõju hindamise (KMH) algatamisest "Narva jõe kanjoni kalakoelmute osaline taastamine" eelprojektile.

Keskkonnaamet arendab alates 2008 augustist Ida-Virumaal Norra finantsmehhanismist rahastatavat projekti EE0044 "Jõeliste elupaikade kaitse korraldamine Ida-Virumaa Natura 2000 aladel" (edaspidi nimetatud projekt), mis keskendub piirkonna vooluveekogude kaitseks moodustatud ja Natura 2000 võrgustikku kuuluvate Narva jõe alamjooksu, Narva jõe ülemjooksu, Tagajõe, Pühajõe, Padajõe ja Avijõe hoiualade kaitse korraldamisele. Nimetatud hoiualade kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide kaitse ning II lisas nimetatud liikide kaitse korraldamine.

Projekti lähteülesanne näeb ette kavandatava tegevusega kaasneva keskkonnamõju hindamist.

Projekti käigus koostatakse eelprojekt "Narva jõe kanjoni kalakoelmute osalise taastamine", mida käsitletakse eelprojektna ehitusseaduse § 18 lg 3 mõttes. Eelprojekti hõlmatud maa-ala on Narva jõe säng 2,3 km pikkusel lõigul Narva veehoidla paisust kuni turbiinikanalini. Eelprojekti koostavad koostöös AS Teede Tehnokeskus ja AS Kobras.

Eelprojekti koostamisel on järgmiste tegevusena planeeritud määrata võimalik jõe voolusäng erinevate vooluhulkade korral ja taastatavate koelmute asukohad.

Eelprojekti hõlmatud maa-ala asub Natura 2000 võrgustiku alal. Eelprojekti kavandatakse tegevust, millega võib kaasneva Narva kanjoni oluline muutmine ja jõe ning Ivangorodi hüdroelektrijaama veehoidla ja turbiinikanali veerežiimi oluline muutmine. Lähtuvalt kavandatava tegevuse iseloomust on tegemist olulise keskkonnamõjuga vee- ja kaldaökosüsteemile ning Natura 2000 võrgustiku alale, kuna toimub jõepõhja osaline muutmine, voolusängi tõkestamine või suunamine ning veetaseme muutmine.

Eeltoodud arvestades ja vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanuhtimissüsteemi seaduse § 26 lg 1 algatati "Narva jõe kanjoni kalakoelmute osaline taastamine" eelprojekti keskkonnamõju hindamine.

Keskkonnamõju hindamise protsessi otsustaja on Keskkonnaameti Viru regioon, aadress Pargi 15, 41537 Jõhvi, kontaktisikud on Tiiu Sizova, tel 332 4420, 357 2615, tiiu.sizova@keskkonnaamet.ee ja Irina Sõtšova, irina.sotsova@keskkonnaamet.ee, tel 357 2614.

KMH algatamise otsuse ning teiste asjakohaste dokumentidega saab tutvuda tööpäeviti Keskkonnaameti Viru regiooni Jõhvi (Pargi 15) ja Narva (Grafovi 27) kontoris; kontaktisikud on Irina Sõtšova, irina.sotsova@keskkonnaamet.ee, tel 357 2614, ja Tiiu Sizova, tel 332 4420, 357 2615 tiiu.sizova@keskkonnaamet.ee.

MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

Mr Vladimir Ivlev
Deputy Director
Department of International Cooperation
Ministry of Natural Resources and Environment of the Russian Federation
4/6, B. Gruzinskaya str., D-242, GSP-5
123995 Moscow
RUSSIA

Ms Natalia Karpova
Deputy Head
Division of Atmospheric Air and Environmental Monitoring
Department of International Cooperation
Ministry of Natural Resources and Environment of the Russian Federation
4/6, B. Gruzinskaya str., D-242, GSP-5
123995 MOSCOW
RUSSIA

03. December 2009 No 13-3-1/1506.3

Notification in accordance with Article 3 of the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context (Espoo Convention)

Hereby we would like to notify You about initiation of environmental impact assessment (EIA) of the proposed activity of the project "Partial recovery of fish spawning grounds in the canyon of Narva River".

The project comprises 2,3 km long Narva river natural bed, which is located from Narva catchment dam to turbine canal creek. The project's area is located in Natura 2000 site. The purposed activity may change significantly the canyon of Narva River and the water regimen of the catchment and turbine canal creek of hydroelectric plant in Ivangorod. In case You would like to participate in this EIA, we will send You the EIA program, which includes more elaborated description of the activities.

The developer The Environmental Board applies a permit for the special use of water from the Viru Region of The Environmental Board, who decided to initiate EIA of the proposed activity.

The EIA procedure in Estonia:

EIA is regulated by the Environmental Impact Assessment and Environmental Management System Act. Environmental impact shall be assessed upon application for or application for

7a Narva mnt
Tallinn 15172, Estonia
Reg nr 70001231

phone +372 626 2802, fax +372 626 2801
Keskkonnaministeerium@envir.ee
www.envir.ee

amendment of a development consent if a proposed activity which is the basis for application for or amendment of the development consent potentially results in the significant environmental impact. Environmental impact shall be also assessed if activities are proposed which alone or in conjunction with other activities may potentially significantly affect a Natura 2000 site.

The developer shall submit the application for the development consent (a building permit, a permit for special use of water etc) to a decision-maker (the issuer of the development consent: municipalities, the Ministry of the Environment, the Environmental Board etc) who shall make a decision to initiate or refuse to initiate EIA of the proposed activity. The decision shall be made available to a public.

The developer is responsible for EIA. After initiation of EIA, the EIA programme shall be prepared. The programme consists information on the proposed activity and the content of EIA – which alternatives will be assessed, information on the potential sources of impact, the size of the impact area and the affected environmental elements of the proposed activity and the alternatives etc.

The EIA programme is published, everyone has the opportunity to participate in the process – to access the EIA documentation and other relevant materials, submit proposals, objections and requestions regarding the programme and obtain responses. The developer with the EIA experts have to make the necessary amendments to the programme on the basis of the proposals and objections submitted regarding the programme, explain how proposals and objections were taken into account or justify why they were not taken into account and respond to the questions. A supervisor of EIA shall consider the EIA programme after the publication the programme and the consultation with the affected Parties.

Environmental impact of the proposed activity is analysed and the EIA report is composed on the basis of the EIA programme. The EIA report is also published.

The Party of origin has to inform the affected Party about the initiation of EIA if the potential significant environmental impact of the proposed activity may be transboundary. If the affected Parties wish to participate in EIA, the Ministry of the Environment shall send them information on the proposed activity (including application for the development consent), the EIA programme and report to the affected Party. The affected Party will have the opportunity to make comments on the EIA programme and report. Also at the request of the affected state, its representative is permitted to participate in the EIA proceedings and consultations are commenced concerning environmental impact resulting from the proposed activity and the measures for the mitigation or prevention of such impact. The Ministry of the Environment and the affected state shall agree on the necessary procedure and the actual schedule of the consultations, giving notification to the public and the agencies of the affected state and provision of sufficient time for the submission of options on the EIA programme and report for them. All received remarks have to be taken into account.

The Environmental Impact Assessment and Environmental Management System Act is available in English: <http://www.legaltext.ee/et/andmebaas/tekst.asp?loc=text&dok=X90010K1&keel=en&pg=1&ptyyp=RT&tyyp=X&query=keskkonnam%F5ju>

Answer to the notification:

Referring to Article 3.3 of the Espoo Convention, we kindly ask you to respond to this notification by 25 January 2010 at the latest, and to

- acknowledge the receipt of the notification,
- indicate whether your country intends to participate in the EIA procedure.

If the Russian Federation would like to participate in the EIA procedure, the Ministry of the Environment of Estonia will send you all relevant materials and the EIA programme to make comments.

Contact data:

For more information about the EIA procedures in Estonia please contact:

Ms Maris Malva
The Ministry of the Environment
Address: Narva mnt 7a, 15172 Tallinn, Estonia
Phone: +372 6260 742
E-mail: maris.malva@envir.ee

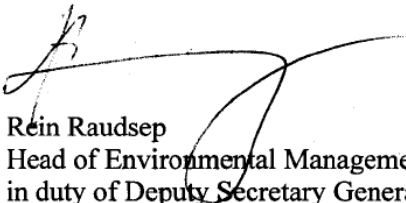
For more information about the proceedings procedures of the application of the permit for the special use of water please contact:

Ms Irina Sõtšova
Viru Region of The Environmental Board
Address: Pargi 15, 41537 Jõhvi, Estonia
Phone: +372 35 72 614
E-mail: irina.sotsova@keskkonnaamet.ee

For more information about the proposed activity please contact:

Ms Aija Kosk
The Environmental Board
Address: Narva mnt 7a, 15172 Tallinn, Estonia
Phone: +372 510 33 53
E-mail: aija.kosk@emu.ee

Yours sincerely,

Rein Raudsep
Head of Environmental Management and Technology Department
in duty of Deputy Secretary General

Maris Malva, phone +372 6260 742, e-mail: maris.malva@envir.ee

KESKKONNAMINISTEERIUM

Hr Jaak Jürgenson
Keskkonnaameti Viru regioon
Pargi 15
41537 JÕHVI

Teie 10.11.2009 nr 9-5/14529

Meie 10.12.2009 nr 13-3-1/14529-2

„Narva jõe kanjoni kalakoelmute osaline taastamine“
eelprojekti keskkonnamõju hindamise algatamisest

Keskkonnaameti Viru regioon teavitas Keskkonnaministeeriumit, et arendatakse projekti „Narva jõe kanjoni kalakoelmute osaline taastamine“, millega on hõlmatud maa-ala Narva jõe sängi 2,3 km pikkusel lõigul Narva veehoidla paisust kuni turbiinikanalini. Projektiga kavandatakse tegevustega toimub jõepõhja osaline muutmine, voolusängi tõkestamine või suunamine ning veetaseme muutmine. Tegemist on olulise keskkonnamõjuga vee- ja kaldaökosüsteemile ning Natura 2000 alale, mistõttu on algatatud keskkonnamõju hindamine (KMH). Kuna Narva jõgi on piiriveekogu, siis võib kavandatakse tegevustega eeldatavalt kaasnev oluline keskkonnamõju olla piiriülene.

Käesoleva teatame, et Keskkonnaministeerium saatis keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 30 lõike 3 alusel oma 03.12.2009 kirjaga nr 13-3-1/15063-1 Venemaa Loodusressursside Ministeeriumile kavandatava tegevuse KMH algatamise teate. Sama sätte alusel ootame 25. jaanuariks nende seisukohta, kas Venemaa Föderatsioon soovib osaleda KMH protsessis. Kui Venemaa Föderatsioon seda soovib, tuleb neile saata KeHJS § 30 lõikes 4 nimetatud materjalid ja KMH programm tutvumiseks ning ettepanekute tegemiseks. Kui Venemaa Föderatsioon ei pea seda vajalikuks või KMH algatamise teatele ei vastata, siis KeHJS § 30 lõikeid 5-8 ei kohaldata, st jätkub kavandatava tegevuse KMH programmi ja aruande avalikustamine vastavalt KeHJS sätetele ilma, et Venemaa Föderatsiooni tuleks edaspidi KMH protsessi kaasata (st anda nendele võimalus kommenteerida KMH programmi ja aruannet jms).

Lähtudes eelnevast ei või KeHJS § 30 lõike 5 alusel kavandatava tegevuse KMH programmi avalikustamisega alustada enne, kui on selgunud, kas Venemaa Föderatsioon plaanib KMH protsessis osaleda, kuna mõjutatavale riigile tuleb saata KMH programmi eelnõu tutvumiseks ja vajadusel märkuste tegemiseks hiljemalt siis, kui algab programmi avalik väljapanek Eestis. Keskkonnaministeerium teavitab Teid 3. veebruariks, kas Venemaa Loodusressursside Ministeerium soovib kavandatava tegevuse KMH-s osaleda või mitte ning, sellest tulevalt, kuidas see võib mõjutada KMH programmi avalikustamist ning menetlust.

Lugupidamisega

Harry Liiv
Keskkonnakorralduse asekancler

Koopia: Keskkonnaamet

Maris Malva 626 0742
maris.malva@envir.ee

Narva mnt 7a
15172 Tallinn
Reg nr 70001231

telefon 626 2802, faks 626 2801
Keskkonnaministeerium@envir.ee
www.envir.ee

KESKKONNAMINISTEERIUM

Hr Jaak Jürgenson
Keskkonnaameti Viru regioon
Pargi 15
41537 JÕHVI

Teie 10.11.2009 nr V-1-15/278

Meie 01.02.2010 nr 11-2/14529-3

„Narva jõe kanjoni kalakoelmute osaline taastamine“
eelprojekti keskkonnamõju hindamisest

Austatud härra Jürgenson

Keskkonnaameti Viru regioon teavitas Keskkonnaministeeriumit oma 10.11.2009 kirjaga, et arendatakse projekti „Narva jõe kanjoni kalakoelmute osaline taastamine“. Keskkonnaministeerium saatis keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhthimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 30 lõike 3 alusel oma 03.12.2009 kirjaga nr 13-3-1/15063-1 Venemaa Loodusressursside Ministeeriumile kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise (KMH) algatamise teate ning küsis 25. jaanuariks nende seisukohta, kas Venemaa Föderatsioon soovib osaleda KMH protsessis.

Käesolevaga teavitame Teid, et Venemaa Loodusressursside Ministeerium ei ole teatanud oma soovist osaleda KMH protsessis. Seega, arvestades KeHJS § 30 lõiget 4¹, ei kohaldata kõnealuse KMH puhul piiriülese KMH põhimõtteid (KeHJS § 30 lõikeid 5-8).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Olavi Tammemäe
Asekantsleri kt

Maris Malva 626 0742; maris.malva@envir.ee

Narva mnt 7a
15172 Tallinn
Reg nr 70001231

telefon 626 2802
faks 626 2801

keskkonnaministeerium@envir.ee
www.envir.ee

AÜ Progress Plus kiri KMH algatamise teatele

KESKKONNAAMET
Viru regioon

Keskkonnaamet
Narva mnt 7A, 15172 Tallinn, registrikood 70008658
Tel 627 2193, faks 627 2182, info@keskkonnaamet.ee
www.keskkonnaamet.ee

Märt Öövel
OÜ Hendrikson&Ko
Raekoja plats 8
51004 Tartu

Meie 12.01.2010 nr V 6-7/4834-1

"Narva jõe kanjoni kalakoelmute osaline taastamine" eelprojekti KMH

Lugupeetud Märt Öövel

Käesolevaga edastame AÜ Progress Pluss poolt esitatud märkused "Narva jõe kanjoni kalakoelmute osaline taastamine" eelprojekti keskkonnamõju hindamise kohta.

Lugupidamisega

/Allkirjastatud digitaalselt/

Jaak Jürgenson
Juhataja kt

Irina Sõtšova 357 2614
irina.sotsova@keskkonnaamet.ee

Ida-Virumaa
Pargi 15, 41537 Jõhvi
Tel 332 4401, faks 332 4403
ida-viru@keskkonnaamet.ee

Lääne-Virumaa
Kunderi 18, 44307 Rakvere
Tel 325 8401, faks 325 8403
laane-viru@keskkonnaamet.ee

Lääne-Virumaa
Palmse küla, 45435 Vihula vald
Tel 329 5535, fax 329 5531
lahemaa@keskkonnaamet.ee

Уважаемая госпожа Tiiu Sizova,

Правление СТ Прогресс Плюс получило письмо о начале оценки влияния на окружающую среду предпроекта "Частичное восстановление рыбных нерестилищ в каньоне реки Нарва".

В настоящее время берег в районе нашего СТ сильно разрушен в результате колебаний уровня воды в реке. Этот процесс активно продолжается, уходит в реку приватизированная земля владельцев садовых участков, под угрозой и дома, находящиеся на берегу.

Правление неоднократно обращалось к городским властям, а также в Ваш департамент по вопросу укрепления берега, но безрезультатно.

Правление весьма озабочено тем, какое влияние на эти процессы окажет осуществление указанного проекта.

В связи с тем, что положение очень серьезное, просим Вас передать экспертам проекта нашу просьбу рассмотреть этот вопрос с точки зрения влияния его осуществления на процессы разрушения берега в районе нашего СТ.

Будем благодарны за ответ по этому адресу.

С уважением,
Татьяна Засельская.
Председатель правления.
Тел. 55955661

Lisa 2.

Koopiad programmi avalikustamisega seotud materjalidest

- **Programmi avalikustamise teated**
- **Avaliku arutelu protokoll**
- **Avalikustamisel KMH programmile esitatud ettepanekud**

(Antud materjalid lisatakse peale avalikustamist)